

МОЖЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ЕКСПЕРТІВ СЛУЖБИ МСЕ

Науменко Л.Ю., Борисова І.С., Березовський В.М.

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»,

кафедра медико-соціальної експертизи і реабілітації

(зав. – д. мед. н., професор Л. Ю. Науменко)

Закон України «Про вищу освіту» 2014 року висвітлює принципи нових підходів до вищої школи в сучасних умовах, а саме підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях [4]. Реалізація цих задач неможлива лише за умов використання традиційних форм та підходів до освіти [1, 2, 5]. У зв'язку з цим в країні, як і у всьому світі, виникає значний інтерес до можливостей удосконалення підходів та освітніх інноваційних заходів. Дистанційна освіта та її елементи стають все більш затребувані на сучасними етапами. Наказ МОЗ «Про внесення змін до Положення про порядок проведення атестації лікарів» від 02.10.2015 р. та зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.02.2016 р. за N 176/28306 скеровує лікарів усіх напрямків медицини до своєчасного та якісного підвищення свого професійного рівня, яке може стати доступнішим саме при використанні, в тому числі, дистанційної освіти (ДО) [3].

Аналіз функціонування світових освітніх систем показує, що витрати на ДО у середньому становлять приблизно 50% від витрат на традиційні форми навчання [5]. В Україні втілення дистанційних технологій на етапі післявузівської підготовки не перевищують 10%.

Мета роботи: на досвіді кафедри медико-соціальної експертизи і реабілітації ФПО ДЗ «Дніпропетровської медичної академії МОЗ України» продемонструвати можливості запровадження елементів дистанційного навчання для ефективного та своєчасного вирішення нагальні освітні завдання сьогодення.

Результати та обговорення. Кафедра медико-соціальної експертизи і реабілітації ФПО ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» в 2015-2016 навчальному році започаткувала втілення в учбовий процес тематичних циклів підвищення кваліфікації лікарів-експертів елементи ДО. На першому етапі підготовки до цього було проведено опитування лікарів-експертів на виїзних циклах щодо найбільш важливих тем, які першочергово повинні бути висвітлені. Темою, що сьогодні є чи не найважливішою в українському суспільстві, нагальною та затребуваною слухачами тематичних циклів удосконалення лікарів-експертів, стала проблема, щодо особливостей проведення медико-соціальної експертизи учасників АТО для визначення груп інвалідності та встановлення відсотків втрати працездатності.

На другому етапі підготовки до втілення елементів ДО, кафедра медико-соціальної експертизи і реабілітації ФПО ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» вирішила питання до технічного забезпечення даного процесу: комп'ютерна техніка, відповідні мережі Internet і, головне, збір інформації, щодо можливостей обласних МСЕК України приймати участь в навчальних заходах дистанційно. Найактивнішими в цьому питанні виявилися представники КЗ «Черкаський обласний центр медико-соціальної експертизи ЧОР», м. Черкаси (головний лікар, к.мед.н. Лепський Владлен Володимирович) та КЗ «Обласний клінічний центр МСЕ ДОР» м Дніпропетровськ (головний лікар, к.мед.н. Концур Віктор Миколайович).

Отриманий досвід втілення елементів ДО відбувся на прикінці листопада 2015 року. Викладачі кафедри МСЕ ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» провели для лікарів-експертів та голів ЛКК

Черкаської та Дніпропетровської області семінар on-line «Особливості проведення медико-соціальної експертизи учасників АТО». Важливим аспектом цього семінару стала використана можливість on-line обговорення висвітлених питань.

Досвід втілення елементів ДО в навчальний процес не став останнім. На протязі року вже відбулися 3 подібні відеоконференції. Використання телекомунікацій та мережевих технологій дозволило проводити навчання і в тих випадках, коли вчитель і учень розділені значним географічною відстанню. Зворотній зв'язок із лікарями-експертами України – споживачами даної форми навчання, підтверджує необхідність продовження та розширення таких конференцій та круглих столів через мережу Internet. Данні опитування лікарів, залучених до проведення подібних телеконференцій, засвідчують, що дана форма оцінюється лікарями, як найкраща, тому що дає можливість «...своєчасно реагувати на численні новітні нормативні документи», «...не обтяжує» навчання дорослих та досвідчених фахівців та «...не відволікає від хворих, роботи та сім'ї».

Таким чином, досвід використання елементів дистанційної освіти на кафедрі МСЕ ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» доводить перевагу дистанційних технологій післядипломного навчання. За даними опитування лікарів-експертів, що були залученні до проведення даної форми навчання, перевагами дистанційної форми освіти є: гарантія якості навчання і доступність для всіх; можливість навчання за місцем проживання, що дозволяє залучати лікарів з сільської місцевості, де брак кадрів не дозволяє на тривалий час виїжджати на навчання з відривом від роботи; економія фінансових витрат медичних установ та власних коштів лікарів; можливість швидкого реагування щодо запитів практичної медицини через зворотній зв'язок з представниками вищих навчальних закладів.

Висновки та практична направленість.

Сучасний педагогічний процес, направлений на виховання конкурентноспроможного фахівця, сьогодні неможливий без залучення

іноваційних технологій. Персональний комп'ютер та Інтернет стають невід'ємними складовими післядипломної професійної освіти, в тому числі і в медицині. Все вищезазначене дозволяє зробити висновок, що на післядипломному етапі професійної освіти лікаря-фахівця дистанційне навчання має стати частиною навчального процесу, що ефективно дозволить вирішувати нагальні освітні завдання сьогодення: навчання протягом усього життя, безперервного професійного росту, навчання «без кордонів» та в інтерактивному режимі, а також пропаганди знань з позиції доказової медицини.

Список літератури:

1. М'ясніков В.Г. Безперервний професійний розвиток — наступний крок реформування медичної освіти в Україні // Науково-методична конференція з міжнародною участю «Проблеми безперервного професійного розвитку лікарів і провізорів»: Зб. праць. — К., 2007. — С. 34-36.
2. Перцева Т.А., Снисар В.И. Проблема безперервного медичного освіти в Україні // Науково-методична конференція з міжнародною участю «Проблеми безперервного професійного розвитку лікарів і провізорів»: Зб. праць. — К., 2007. — С. 30-31.
3. Про внесення змін до Положення про порядок проведення атестації лікарів: Наказ МОЗ України від 02.10.2015 р., зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.02.2016 р. за N 176/28306.
4. Закон України про вищу освіту/ Відомості Верховної Ради, - 2014. - № 37-38. С. 2004.
5. Amadco A. Distance education without high costs // Learning and leading with technology. — 1995.-Vol 22/ - № 8.

АВТОРСЬКА ДОВІДКА

Автори:

1. Науменко Леонід Юрійович доктор медичних наук, професор,

завідувач кафедрою медико-соціальної експертизи і реабілітації,

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»,

Спеціалізація – травматолог

Адреса місця роботи – пл.Жовтнева,14, м. Дніпропетровськ, 49027

Тел. (056) 377-28-17

2. Борисова Інна Станіславівна – к. мед.н., доцент каф. медико-соціальної експертизи і реабілітації (зав каф. – проф. Науменко Л.Ю.)

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»,

Спеціалізація – терапевт, пульмонолог

Адреса місця роботи – пл.Жовтнева,14, м. Дніпропетровськ, 49027

ел. адреса – doctorinnaborisova@mail.ru

3. Березовський Віталій Миколайович – к. мед.н., доцент каф. медико-соціальної експертизи і реабілітації (зав каф. – проф. Науменко Л.Ю.)

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»,

Спеціалізація – терапевт

Адреса місця роботи – пл.Жовтнева,14, м. Дніпропетровськ, 49027

Адреса для листування: КЗ «Обласний центр медико-соціальної експертизи ДОР», пл. Жовтнева, буд. 14, м. Дніпропетровськ, Україна, 49027.

Доц. БОРИСОВА ІННА СТАНІСЛАВІВНА

Тел: 067 72 48 231

ел. адреса – doctorinnaborisova@mail.ru